

Miljødirektoratet
PB 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jasmina Hercegovac, 32266970

Att. Ingvild Rosseland Sandhaug

Høringsuttalelse til Miljødirektoratets forslag til forskriftsbestemmelser om overtredelsesgebyr - forurensningsloven og produktkontrollen

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til Miljødirektoratets forslag til innføring av forskriftsbestemmelser om overtredelsesgebyr for brudd på særskilt angitte bestemmelser i forurensningsloven og produktkontrollen, mottatt den 08.07.2021.¹ Frist for å gi høringsuttalelse er satt til 01.10.2021. Statsforvalteren i Oslo og Viken fikk innvilget utsatt frist for å sende høringsuttalelse til den 08.07.2021. Vi beklager forsinkelsen og håper at vår høringsuttalelse blir tatt i betraktning.

Statsforvalterens høringsuttalelse

Statsforvalteren vil innledningsvis fremheve at vi er positive til at det nå foreslås bestemmelser som gir forurensningsmyndighetene (Miljødirektoratet og Statsforvalteren) hjemmel til å kunne ilegge overtredelsesgebyr for brudd på særskilt angitte bestemmelser i forurensningsloven og produktkontrollen med tilhørende forskrifter. Vi er enig i at det er viktig å styrke den preventive virkningen av regelverket samt forurensningsmyndighetens virkemiddelapparat.

Plassering av hjemlene for å ilegge overtredelsesgebyr

Forslaget innebærer at bestemmelsene om overtredelsesgebyr i stor grad plasseres sammen med de handlingsnormene overtredelsesgebyret knytter seg til,² og at det henvises til fellesbestemmelser om overtredelsesgebyr i hhv. forurensningsforskriften nytt kapittel 41 A og i avfallsforskriften nytt kapittel 18 B. Unntak fra dette er for brudd på forurensningsloven § 32, som foreslås plassert i nytt kapittel 18 B i avfallsforskriften, samt brudd på forurensningsloven § 7 første og andre ledd og brudd på vilkår i tillatelse, som begge foreslås plassert i nytt kapittel 41 A i forurensningsforskriften.

¹ Høringsdokumenter på Miljødirektoratets nettsider

<https://www.miljodirektoratet.no/hoeringer/2021/juli-2021/forslag-til-forskriftsbestemmelser-om-overtredelsesgebyr---forurensningsloven-og-produktkontrollen/>

² Jf. forslaget om at brudd på forurensningsforskriften § 18-6 foreslås plassert i samme kapittel 18 (§ 18-12), brudd på avfallsforskriften §§ 1-5 og 1-6 foreslås plassert i samme kapittel 1 (§ 1-28).

I likhet med det Økokrim uttaler i sin høringsuttalelse, stiller Statsforvalteren spørsmål ved om dette er en god løsning. Miljødirektoratet angir i høringsnotatet at forurensningsregelverket er spredt og omfattende, og det kan være gode grunner å oppstille hjemmelen for overtredelsesgebyr i samme kapittel der handlingsnormene står.

Likevel, slik som beskrevet innledningsvis, er ikke plasseringen av de nye bestemmelser i forskriftsforslagene konsekvent med hensyn til dette. Det kan etter Statsforvalterens vurdering virke forvirrende og utilgjengelig å angi hjemler for overtredelsesgebyr i forurensningsforskriften ny § 41A-1 for overtredelser av forurensningsloven §§ 11 og 7 (sammen med generelle bestemmelser om overtredelsesgebyr), samtidig som det for brudd på handlingsnormen i forurensningsforskriften kapittel 18-6 angis hjemmel for overtredelsesgebyr i § 18-12 (sammen med henvisning til de generelle bestemmelsene i forurensningsforskriften nytt kapittel 41A). Etter vår vurdering kan dette medføre at bestemmelsene om overtredelsesgebyr blir for fragmentariske, og kan virke lite tilgjengelig. Videre kan man få inntrykk av at forslaget § 41A-1 «*Overtredelser av forurensningsloven som kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr*» angir en uttømmende liste over hvilke bestemmelser som forurensningsmyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr for.

At dette kan medføre uklarheter for borgerne og juridiske personer, kommer kanskje tydeligere frem av avfallsforskriften kapittel 1 om EE-avfall. Kapittelet inneholder 9 underkapitler med flere vedlegg hvor det oppstilles ulike plikter for ulike aktører (forhandlere, produsenter, returselskaper, behandlere, mv), med flere ulike forurensningsmyndigheter. Handlingsnormen er angitt i §§ 1-5 og 1-6 (underkapittel II – forhandlers plikter), og hjemmelen for overtredelsesgebyr foreslås nå plassert bakerst i kapittel 1, nærmere bestemt i § 1-28 (underkapittel IX – Andre bestemmelser), der det henvises til de generelle reglene om overtredelsesgebyr i avfallsforskriften nytt kapittel 18 B. For overtredelser av handlingsnormen i forurensningsloven § 32 foreslås hjemmelen for overtredelsesgebyr plassert i avfallsforskriften nytt kapittel 18 B.

Videre ser vi at det ikke er samsvar mellom plasseringen av fellesbestemmelsene om overtredelsesgebyr i hhv. avfallsforskriften og forurensningsforskriften.

I forurensningsforskriften i nytt kapittel 41 A foreslås de plassert under Del 11 «Felles bestemmelser», *rett etter*³ kapittel 41 «Tilsyn, klage, straff mv.», mens fellesbestemmelser om overtredelsesgebyr foreslås plassert i det nye kapittelet 18 B i avfallsforskriften, rett etter kapittel 18 A «Kriterier for avfallsfasens opphør» og *før* kapittel 19 «Felles bestemmelser om tilsyn, klage, straff mv».

Statsforvalteren foreslår derfor at;

- Alle handlingsnormer som det kan ilegges overtredelsesgebyr for, plasseres samlet i felleskapitlene i hhv. avfallsforskriften (nye kapittel 18 B) og forurensningsforskriften (nye kapittel 41 A), og at det i sluttbestemmelser i hhv. avfallsforskriften kapittel 1, kapittel 13, mv. henvises til felles bestemmelser om overtredelsesgebyr, straff, klage, mv. i kapittel (forurensningsforskriften kapittel 41 og 41 A). Eksempel på en slik henvisning i sluttbestemmelser i det enkelte kapittelet hvor handlingsnormene er plassert, har vi i dag i forurensningsforskriften § 30-13, der det er angitt følgende; «Forhold som gjelder unntak, tilsyn, klage, straff mv. er regulert i forurensningsforskriftens kapittel 41».
- Fellesbestemmelser om overtredelsesgebyr i avfallsforskriften nye kapittel 18 B flyttes eksempelvis til nytt kapittel 19 A eller kapittel 20, dvs. etter kapittel 19 «Fellesbestemmelser om tilsyn, klage, straff mv. Et annet alternativ er, som Økokrim angir i sin høringsuttalelse; at regler om overtredelsesgebyr inkorporeres i dagens kapittel 19 i avfallsforskriften og

³ Sml. forslaget om å plassere

kapittel 41 i forurensningsforskriften da begge kapitlene omhandler «straff». Vi mener denne plasseringen vil være forsvarlig ettersom overtredelsesgebyr er anså som straff etter EMK.

Brudd på handlingsnormer som kan rammes med overtredelsesgebyr

Statsforvalteren støtter Miljødirektoratets begrunnelse mht. valg av handlingsnormer som det i første omgang er aktuelt å anvende overtredelsesgebyr overfor.

Vi har imidlertid noen merknader mht. forslagets punkt 3.2.1. (forurensningsforskriften nye § 41 A-1 bokstav a) og b) - overtredelsesgebyr for brudd på forurensningsloven § 7 første og andre ledd, og forslagets punkt 3.2.2. (forurensningsforskriften nye § 41 A-1 bokstav c) - overtredelsesgebyr for brudd på vilkår i tillatelse.

Statsforvalteren merker seg at det foreslås å innføre hjemmel til overtredelsesgebyr kun overfor virksomheter som er regulert med tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. forslag til ny forurensningsforskrift § 41A-1 bokstav a) og b). Statsforvalteren vil påpeke at det da kan oppstå en skjevhet i virkemiddelapparatet. Det kan enkelt tenkes tilfeller hvor det kan være gode grunner for å sanksjonere med overtredelsesgebyr også mot virksomheter som ikke har utslippstillatelse, men som driver med ulovlige utslipp eller aktivitet i strid med forurensningsloven § 7 første eller andre ledd. Begrunnelsen for denne sondringen mener vi med fordel kunne vært nærmere utredet og vurdert i høringsnotatet. Vår erfaring er at virksomheter som ikke har søkt om tillatelse og som i praksis har drevet ulovlig i svært mange år, kan representere større fare for forurensning enn tilsvarende virksomheter med samme aktiviteter som har tillatelse med klare rammer for drift, utslipp, mv., samt tilsynsoppfølging fra forurensningsmyndighetene sin side.

I forlengelsen av det ovennevnte stilles det spørsmål om hvordan aktiviteter som ikke er omfattet av rammekravet i en tillatelse skal vurderes og hvilke implikasjoner det vil ha for bruken av overtredelsesgebyr mht. den nye aktiviteten som ikke er omfattet av det foreslåtte virkeområdet for overtredelsesgebyr. Et eksempel på dette er at et industrianlegg (regulert med tillatelse), starter med aktiviteten mottak, mellomlagring og behandling av avfall, som er en aktivitet som reguleres med tillatelse etter forurensningsloven. Ut fra det som angis i høringsnotatet som eksempel på brudd på § 7,⁴ kan det være usikkert om hvilket hjemmelsgrunnlag skal anvendes for selve ulovligheten. Herunder stilles det spørsmål om hvorvidt den nye aktiviteten rammes av forurensningsloven § 7 eller om dette utgjør et brudd på tillatelsens vilkår (§ 11), og hvilke implikasjoner den nye, ikke regulerte aktiviteten vil ha for adgang til å ilegge overtredelsesgebyr.

Videre mener vi at det er sentralt at forholdet mellom bestemmelsene om overtredelsesgebyr og forurensningsloven § 8 første og tredje ledd fremgår i høringen og/eller veiledning knyttet til bruk av bestemmelsene om overtredelsesgebyr. Bestemmelsene sett opp mot hverandre kan medføre en ikke uproblematisk konflikt. Forurensningsloven § 8 angir at vanlig forurensning fra særskilt angitte bransjer (midlertidig anleggsvirksomhet, jordbruk, mv.) eller forurensning som ikke medfører nevneverdig skade eller ulempe, kan finne sted uten tillatelse. Borefirmaer som i utgangspunktet utfører en aktivitet som anses som tillatt etter forurensningsloven § 8 første ledd nr. 3 og dermed ikke reguleres med tillatelse. Ved utslipp av forurenset boreslam, som etter sin art og omfang ikke kan anses som «vanlig forurensning», vil ikke kunne rammes av reglene om overtredelsesgebyr, slik vi forstår forskriftsforslaget. Dette er saker som til stadig dukker opp, men som ofte ikke medfører

⁴ I høringsnotatet, s. 4, under punkt 3.2.1. gis det eksempel på brudd på handlingsnormen i § 7 der det er aktuelt å anvende overtredelsesgebyr på: «løpende, mindre alvorlige overskridelser av tillatte utslippsgrenser til luft»

så alvorlig forurensning at de blir prioritert for anmeldelse. I slike saker mener vi at overtredelsesgebyr ville kunne være en riktig sanksjon. Statsforvalteren stiller derfor spørsmål ved forslaget med begrensningen av å utelukkende kunne anvende overtredelsesgebyr som sanksjon overfor ansvarlige som har tillatelse gitt i medhold av forurensningsloven § 11.

Forvaltnings- eller strafferettssporet, samordningsplikten

Vi understreker samtidig at det vil være svært viktig at det etableres tydelige grensesnitt når påtalemyndigheten og forurensningsmyndighetene kan sanksjonere overfor samme forhold, herunder implikasjonene av innhenting og bruk av opplysninger ved illeggelse av overtredelsesgebyr i en senere straffesak (selvinkrimineringsvern), uavhengig objektiv påtalevurdering, kontradiksjon, mv.

Dersom det er aktuelt at både Politiet og forurensningsmyndigheten skal kunne sanksjonere i samme sak, er det viktig at retningslinjene/veiledningen tar hensyn til EMK sitt forbud mot dobbeltstraff som følger av EMK protokoll 7 artikkel 4 nr.1 og EMK art. 6.1, samt vernet mot selvinkriminering som er innfortolket i EMK art. 6.1. og som følger av SP art. 14 nr. 3 bokstav g og straffeprosessloven § 90.

Hva særlig gjelder forbudet mot dobbeltstraff kan det nevnes at en del saker befinner seg i grensesjiktet mellom anmeldelse (strafferettssporet) og forvaltningssporet, der det i samråd med Politiet kan være grunnlag for å forfølge saken i forvaltningssporet ved å ilegge overtredelsesgebyr. Vår erfaring tilsier at påtalemyndighetens reaksjoner og straffenivå overfor brudd på forurensningsloven ofte er for lavt⁵, og at dette skyldes at påtalemyndighetene har for lite praksis å se hen til når størrelsen på forelegget skal bestemmes. Avhengig av hvordan praksisen for bruk av overtredelsesgebyr blir, så vil det kunne oppstå tilfeller hvor forurensningsmyndighetene i noen saker vil ilegge et overtredelsesgebyr som er langt høyere enn hva påtalemyndighetenes forelegg i medhold av straffeloven ville vært. Dette er uheldig, og vi mener at det må være en viss samkjøring mellom nivået på forelegg og overtredelsesgebyrer.

Det er derfor vesentlig at det etableres praktiske og effektive rutiner for samhandlingen mellom forurensningsmyndighetene og påtalemyndigheten i forkant av at nye regler trer i kraft for Statsforvalteren.

Forholdet til vernet mot selvinkriminering

Forbudet mot selvinkriminering, er et grunnleggende rettsstatsprinsipp hvor siktede i en straffesak ikke har plikt til å forklare seg eller på annen måte bidra til sin egen straffelse. Praksis fra Høyesterett og Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) har vist at også administrative sanksjoner kan bli regnet som straff etter EMK artikkel 6, se for eksempel Rt. 2000 side 996 (Bøhlerdommen). Ved administrativ illegging av for eksempel overtredelsesgebyr kan derfor rettsikkerhetsgarantiene, som vernet mot selvinkriminering skal ivareta, få anvendelse. Forutsetningen er at overtredelsesgebyret er straff og at det foreligger en siktelse, jf. artikkel 6 "straffsiktelse" ("criminal charge"). Vi legger til grunn at vernet mot selvinkriminering inntreffer først fra det tidspunkt det foreligger en straffsiktelse ("criminal charge") i «strafferettssporet».

På det rene forvaltningsstadiet, før sanksjonsspørsmålet er aktualisert gjennom en siktelse fra påtalemyndigheten, kan forurensningsmyndighetene etter vår forståelse, klart nok pålegge eller

⁵ Det har blitt ilagt forelegg på kr 15 000 – 30 000,- i det som etter vårt syn har vært alvorlige overtredelser.

benytte en straffesanksjonert opplysningsplikt uten å krenke selvinkrimineringsvernet i straffesaken, jf. også NOU 2003: 15 Fra bot til bedring, punkt 5.7.12.2 på side 103 andre spalte. Etter at det foreligger en straffesiktelse, kan det stride mot selvinkrimineringsvernet å fremtvinge bevis som skal brukes i en sanksjonssak, jf. for eksempel i NOU 2003: 15, punkt 5.7.12.3 på side 104 flg.

Problemstillingen aktualiseres imidlertid ved at innhenting og bruken av "fremtvunget" bevis i en sanksjonssak hos *forurensningsmyndighetene* kan stride mot selvinkrimineringsvernet.

Hva gjelder opplysninger som forurensningsmyndigheten får tilgang til, varierer det i måten på både hvordan og hvorfor forurensningsmyndighetene innhenter opplysninger. Enkelte ganger følger virksomhetens plikt til å fremlegge opplysninger av selve tillatelsen, eksempelvis at virksomheten årlig skal rapportere til forurensningsmyndigheten om tillatelsens rammekrav, utslippsgrenser, mv. er overholdt det foregående året. Forurensningsmyndigheten kan illegge tvangsmulkt for manglende rapportering og vil også kunne, slik det nå foreslås, anvende overtredelsesgebyr for brudd på vilkårene i tillatelsen. Etter vår forståelse er rapporteringsplikts formål ikke primært å skaffe til veie opplysninger som kan brukes i en sak om illeggelse av overtredelsesgebyr, og dermed vil ikke være i strid med selvinkrimineringsvernet. Opplysningspliktene er normalt begrunnet i hensynet til effektiv og hensiktsmessig forvaltning av samfunnets fellesgoder. Ofte er de nødvendige for at forurensningsmyndigheten kan utføre sine lovpålagte tilsynsoppgaver. Formålet med opplysningspliktene trenger ikke å være å skaffe opplysninger til bruk i en sanksjonssak. Men i andre tilfeller, eksempelvis der forurensningsmyndigheten innhenter opplysninger for å kunne vurdere om og i så fall hvilke forvaltningsmessige virkemidler skal reageres med overfor lovbruddet (tvangsmulkt, retting, nå overtredelsesgebyr (straff)), kan det stride mot selvinkrimineringsvernet å anvende opplysningene som bevis i saken om illegging av overtredelsesgebyr. Rettspraksis⁶ og praksis fra EMD⁷ viser at det skal foretas en helhetsvurdering av måten opplysningene er brukt på som bevis. Praksis fra EMD⁸ viser at det skal legges avgjørende vekt på flere momenter; graden av tvang for å oppnå forklaringen, den offentlige interessen i å forfølge overtredelsen, rettssikkerhetsgarantier i prosessen og den nærmere bruken av forklaringen i straffe- eller sanksjonssaken. Videre må det også være relevant om opplysningene innhentes under mistanke og under metoder som minner om etterforskning. I den samlede vurderingen av om opplysningene kan brukes i sanksjonssaken, bør det også ha betydning om opplysningene fremstår som sentrale i den samlede bevisbedømmelsen, sml. NOU 2003: 15 side 107 annen spalte. Det må også legges vekt på om den ansvarlige får adgang til å imøtegå riktigheten av opplysningene under sanksjonssaken.

Som skissert ovenfor kan forholdet til selvinkrimineringsvernet by på vanskelige problemsstillinger ved innhenting av opplysninger/utlevere dokumenter og senere bruk av opplysninger i saker om overtredelsesgebyr; når er vi på grensen til «retten til taushet» / selvinkrimineringsvernet? I tilknytning til dette temaet, oppstår også en annen problemsstilling; Når (under hvilket stadium i saken) og i hvilket omfang har forurensningsmyndighetene plikt etter forvaltningsloven § 48 til å veilede parten om vernet mot selvinkriminering? Det er derfor svært viktig at veiledningen og eventuelle skriftlige retningslinjer fra Miljødirektoratet er tydelige på disse og andre relevante punkter.

Skyldkravet – objektivt ansvar for juridiske personer

⁶ Se bl a Rt. 2007 side 932, avsnitt 24

⁷ Se bl a Saunders mot Storbritannia 17. desember 1996, nr. 19187/91, avsnitt 74,

⁸ O'Halloran og Francis mot Storbritannia, 29. juni 2007, nr. 15809/02 og 25624/02, avsnitt 55-62, jf. også Lückhoff og Spanner mot Østerrike, 10. januar 2008, nr. 58452/00 og 61920/00, avsnitt 51, EMDs storkammerdom Jalloh mot Tyskland, 11. juli 2006 (nr. 54810/00) avsnitt 117 til 123.

Høringsnotatet slår i punkt 3.6.1. fast at det ikke gis rett til å illegge overtredelsesgebyr på objektivt grunnlag. Følgelig legges det opp til et skyldkrav, som forutsetter at ansvaret må vurderes konkret.

Når det gjelder forholdet til overtredelsesgebyr og nyere høyesterettspraksis⁹, så vil det etter Statsforvalterens vurdering være krevende å gå for en løsning som åpner for å illegge sanksjonen til virksomheter uten å kunne peke på at en enkeltperson har utvist skyld.

Vi er kjent med at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har utelukket bruk av overtredelsesgebyr etter plan- og bygningsloven mot virksomheter i tilfeller man ikke kan peke på en bestemt skyldig enkeltperson, selv om hjemlene i den loven også etter sin ordlyd vil kunne omfatte de. Vi viser til at KMD har avgitt en tolkningsuttalelse i juni 2021 der de tar dette standpunktet, basert på et brev fra Justis- og beredskapsdepartementet.¹⁰ Ordlyden i de foreslåtte forskriftsbestemmelsene ligner svært mye på ordlyden om foretaksansvar i plan- og bygningslovens bestemmelse om overtredelsesgebyr (pbl. § 32-8 femte ledd), og etter vårt syn er det gode grunner for å praktisere bestemmelsene likt, særlig når både plan- og bygningsloven og forurensningsloven har mange trefningspunkter. Slik vi forstår rettssituasjonen her så er det fremdeles uavklart hvilke konsekvenser dommen fra Høyesterett får for hjemler for overtredelsesgebyr mot virksomheter, jf. tolkningsuttalelsen til KMD. Vi ser heller ikke at det nødvendigvis er grunn til å presumere at rettstilstanden etter foretaksstraffbestemmelsen i straffeloven av 1902 § 48a var i samsvar med EMK. Vi er likevel enig med Miljødirektoratet i at det er svært gode grunner for å ha en hjemmel for å kunne reagere ovenfor bedrifter som bryter forurensningsregelverket, uten at man må identifisere en konkret skyldig fysisk person, hvis dette kan forsvares i lys av nevnte dom fra Høyesterett.

Utmåling av overtredelsesgebyr

Statsforvalteren er opptatt av tydelige økonomiske konsekvenser for overtredelse av bestemmelser i forurensningsloven, produktkontrollloven og tilhørende forskrifter, samt forutberegnelighet for borgerne og juridiske personer. Vi er derfor positive til at det foreslås å fastsette en øvre ramme for overtredelsesgebyr. Vi mener imidlertid at en slik øvre ramme vil kunne ha en positiv eller en negativ betydning for forurensningsregelverket, avhengig av hvilket nivå den øvre rammen settes til. Det fremstår fornuftig å forankre rammen for overtredelsesgebyr i folketrygdens grunnbeløp (G). Dette er en kjent økonomisk størrelse som sikrer at gebyret utvikler seg i tråd med den generelle økonomiske utviklingen i samfunnet.

Etter vårt syn kan taket på ca. 15 G (i 2021 tilsvarer dette 1,6 millioner) i overtredelsesgebyr for juridiske personer i noen tilfeller være for lavt. Enkelte virksomheter har en totalomsetning på et nivå som medfører at et slikt gebyr i liten grad vil merkes økonomisk. I tillegg vil økonomisk motiverte overtredelser, hvor kostnadene knyttet til etterlevelse av forpliktelsene etter lov, forskrift eller tillatelse, medføre høyere kostnader enn det 15G tilsvarer. Et eksempel på ulovlig håndtering av næringsavfall som kan innebære større kostnader å håndtere iht. regelverket enn det 15G tilsvarer. Disse forholdene taler for at taket på 15 G vil kunne svekke gebyrets allmenn- og individualpreventive effekter, særlig hva gjelder å motvirke økonomisk motiverte overtredelser. Gebyret bør ha en størrelse som er like stor, eller større, enn den økonomiske fordel en aktør kan få av å bryte de aktuelle bestemmelsene i forurensnings- og produktlovgivningen eller tillatelsen gitt i medhold av forurensningsregelverket. Etter vår vurdering bør det innføres en sikkerhetsventil med særskilt angitte kriterier for å gå utover maksbeløpet på 15 G, i likhet med bestemmelsen i byggesaksforskriften (SAK) § 16-1 andre ledd jf. § 16-2. Bestemmelsen i § 16-1 er utformet med

⁹ Høyesteretts dom HR-2021-797-A

¹⁰ se <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-32-8-bruk-av-administrativ-foretakssanksjon-overtredelsesgebyr-orientering-om-dom-fra-hoyesterett/id2856868/>

tanke på de tilfellene der overtredelsesgebyret ellers vil bli uforholdsmessig lavt i forhold til tiltakets størrelse, den økonomiske gevinsten overtredelsen kan tilføre overtrederen eller om det er overveiende sannsynlig at overtrederen bevisst har ignorert et kjent krav. Det vises til omtalen av § 16-2 første, tredje, fjerde og femte ledd om dette. Det vil forhåpentligvis være svært få (om noen) saker der det blir aktuelt å gå utenfor maksimalbeløpet. Det antas også at det vil være vanskelig å bevise forsett i de fleste sakene om illeggelse av overtredelsesgebyr.

Statsforvalteren har ingen særlige kommentarer til nivået for fysiske personer.

Ikraftttredelse av Statsforvalterens myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr

Statsforvalteren er opptatt av at nye regler om overtredelsesgebyr skal praktiseres ensartet nasjonalt. Innføringen av overtredelsesgebyr kan by opp til vanskelige problemsstillinger med hensyn til forholdet til EMK (dobbeltraff, selvinkriminering, mv.). Videre vil innføringen av virkemiddelet medføre et økt behov for veiledning, rutiner og samordning både mellom; Miljødirektoratet og statsforvalterne, statsforvalterne mellom seg, mellom statsforvalterne og de ulike politidistriktene innenfor fylket. For Statsforvalteren i Oslo og Viken innebærer samordningsplikten med politiet, jf. forvaltningsloven § 47 om samordning av sanksjonssaker, at vi har 3 ulike politidistrikt å forholde oss til. På denne bakgrunn vurderer vi at Statsforvalterens myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på særskilt angitte bestemmelser bør tre i kraft 2-3 år etter Miljødirektoratets myndighet.

Et annet forslag er at Statsforvalteren i en periode, oversender saker om overtredelsesgebyr til Miljødirektoratet for behandling. Dette ble gjort ved innføringen av Statsforvalterens adgang til å ilegge overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven.

Avsluttende bemerkninger

Som det fremkommer av pkt. 5 i høringsnotatet, er det forventet at innføringen av overtredelsesgebyret vil medføre en økt administrativ byrde på forurensningsmyndighetene. Det vises til at saksbehandlingen av slike saker vil være mer krevende enn andre saker pga. forholdet til rettsikkerhetsgarantiene i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Miljødirektoratet skriver videre at den økte ressursbruken potensielt kan bli stor i lys av de mange ulike handlingsnormene på disse rettsområdene, og antallet registrerte avvik som ikke sanksjoneres i dag.

Statsforvalteren forutsetter at vi vil bli gitt en tilstrekkelig økning i ressursene våre for å ivareta disse nye oppgavene på en god måte, slik at formålet med overtredelsesgebyret realiseres, men også for å bygge opp og sikre tilstrekkelig juridisk kompetanse i miljøvernnavdelingen hos Statsforvalteren.

Vi står til disposisjon dersom det er spørsmål eller merknader til vårt høringssvar.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernnavdelingen

Kari Skogen
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Ingvild Rosseland Sandhaug v Miljødirektoratet